

de Angstelkroniek

Jaargang 2017 - Najaarseditie

Nr. 48

Inhoud:

Boerderij Hofstede Groot Rome,
Het wapen van Rome of Rome

De Holendrecht weer open

De winkel van Jo en Bertha
Wintershoven

Het gemeentewapen en de
ambtsketen van De Ronde
Venen

Groot Rome gezien vanuit het seinhuis

Boerderij Hofstede Groot Rome, Het Wapen van Rome of Rome.

Velen zullen zich deze prachtige statige boerderij net over de spoorwegovergang Gein Noord nog wel herinneren. Deze boerderij die onder verschillende namen wordt vernoemd in de archieven, nam vroeger in onze streek een aparte plaats in. In de hofstede waren een boerderij en een buitenplaats onder één dak gecombineerd. Deze boerderij was een van de overgebleven voorbeelden daarvan en was nauwelijks verbouwd. Het gebouw veranderde in een vervallen ruïne en werd steeds meer een spookhuis totdat het in 1993 gesloopt werd. Een gelukkige bijkomstigheid daarvan is dat alles van de hofstede volledig is uitgekleed: de fundering werd opgegraven, de betimmering kon overal van de muren worden gehaald en zelfs werd het pleisterwerk op cruciale plaatsen verwijderd. Wat hier mee gebeurd is, is onbekend. Gelukkig, zijn er een beschrijving, foto's, maar ook tekeningen en schilderijen voor het nageslacht bewaard gebleven.

Het gehele verhaal is te lezen vanaf pagina 4

De Angstelkroniek is een uitgave van de Historische Kring Abcoude-Baambrugge en verschijnt twee maal per jaar.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,- per jaar
Losse nummers € 5,-
Rabobank NL79RABO 03005 529 39
ISSN: 1569-6146
ANBI nr. 59189

Redactiesecretariaat en eindredactie:

Historische Kring Abcoude-Baambrugge
Hollandse Kade 22
1391 JD Abcoude
historischedringabcbam@gmail.com

Grafische realisatie:

Jeroen Bohlken

www.historischedringabcoude-baambrugge.nl
www.facebook.com/historischedringabcoudebaambrugge

Van de voorzitter

Dit is mijn eerste inleiding in de Angstelkroniek als voorzitter van de Historische Kring Abcoude en Baambrugge. Inmiddels loop ik al weer een tijdje mee in het bestuur. Het is verheugend te zien, dat ondanks het stoppen van Wim Timmer als voorzitter van onze Kring, het bestuur de kracht en energie heeft gevonden om verder te gaan. Gelukkig zijn wij ook met de aanvulling van een bestuurslid in de persoon van Hein Wolff. Toch willen wij een oproep doen, in het bijzonder, aan de leden uit Baambrugge. Het bestuur ziet graag iemand uit uw gemeenschap toetreden. Heeft u belangstelling, neemt u dan gerust contact met mij op.

Op 23 september jl. hebben wij de collegae van de Historische Kringen uit de naburige gemeenten mogen ontvangen. Dit is een jaarlijkse gebeurtenis die beurtelings door de diverse Historische Kringen in de regio wordt georganiseerd. Eerst werden wederzijds wat wetenswaardigheden uitgewisseld. Daarna werd door Ton Pepping een historische film van Abcoude/Baambrugge vertoond. Vervolgens

heeft Theo Kemme, voorzitter van de Stichting Fort Abcoude, onze gasten een rondleiding gegeven op het Fort. Met een afsluitend drankje bij de Witte Dame hebben wij een prima invulling gegeven aan deze geslaagde bijeenkomst.

Op 1 oktober jl. was ik aanwezig bij de start van de uitvoering van een kunstproject genaamd "Gelukkig Makend". De provincie Utrecht en de gemeente De Ronde Venen hebben gezamenlijk een Manifest opgesteld waarbij onze omgeving beter onder de aandacht van de bevolking moet worden gebracht. De start van de bijeenkomst was op de buitenplaats Postwijck. Vandaar uit kon men met een boot naar restaurant "de Punt" varen, alwaar muziek werd gespeeld. Vervolgens werd de tocht voortgezet naar het Kasteel Loenersloot, hier werden rondleidingen gegeven. Wie niet van varen houdt, kon ook met een diligence met twee prachtige paarden vervoerd worden. Begin volgend jaar wil de organisatie alle buitenplaatsen onder de aandacht brengen. Getracht zal worden zoveel mogelijk historische

informatie bij elke buitenplaats te geven. Wij juichen dit van harte toe.

Inmiddels heeft de najaarslezing op 22 november plaatsgevonden. In een bomvol Dorpshuis te Baambrugge gaf oud-dorpsgenoot Gertjan Broek, historicus bij de Anne Frank Stichting, een boeiende lezing aan ons. Hij gaf een inkijkje in wat hij bij zijn onderzoeken in de archieven is tegengekomen over markante gebeurtenissen uit de jaren voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Het applaus na afloop gaf aan dat we van een zeer geslaagde lezing kunnen spreken.

In deze Angstelkroniek is er dit keer sprake van een primeur. Dit betreft een eerste concrete vorm van samenwerking met onze zustervereniging "De Proosdijlanden" wat heeft geleid tot het publiceren van het artikel "Het gemeentewapen en de ambtsketen" dat eerder werd gepubliceerd in het periodiek "De Proosdijkoerier". We beogen hiermee interessante artikelen uit onze regio, die lezenswaardig zijn voor een grotere groep lezers dan alleen de eigen achterban, breder te delen. We danken onze zustervereniging "De Proosdijlanden" voor hun positieve reactie en medewerking.

Wij hopen dat u met het lezen van de artikelen in deze Angstelkroniek weer veel plezier heeft. De schrijvers en redacteurs hebben in ieder geval hun best gedaan.

Met vriendelijke groet,
Dick Kok

Groot Rome gezien vanaf spoorwegovergang

Boerderij Hofstede Groot Rome, Het Wapen van Rome of Rome.

Velen zullen zich deze prachtige statige boerderij net over de spoorwegovergang Gein Noord nog wel herinneren. Deze boerderij die onder verschillende namen wordt vernoemd in de archieven, nam vroeger in onze streek een aparte plaats in. In de hofstede waren een boerderij en een buitenplaats onder één dak gecombineerd. Deze boerderij was een van de overgebleven voorbeelden daarvan en was nauwelijks verbouwd. Het gebouw veranderde in een vervallen ruïne en werd steeds meer een spookhuis totdat het in 1993 gesloopt werd. Een gelukkige bijkomstigheid daarvan is dat alles van de hofstede volledig is uitgekleeft: de fundering werd opgegraven, de betimmering kon overal van de muren worden gehaald en zelfs werd het pleisterwerk op cruciale plaatsen verwijderd. Wat hier mee gebeurd is, is onbekend. Gelukkig, zijn er een beschrijving, foto's, maar ook tekeningen en schilderijen voor het nageslacht bewaard gebleven.

Eigenaren en bewoners in de 17e en 18e eeuw

De boerderij Groot Rome zoals aangegeven op oude kadasterkaarten, ligt ten oosten van de dorpskern Abcoude op de noordelijke oever van het riviertje het Gein. De grond van de Broekzijdse polder waarin de boerderij ligt, bestaat uit zeeklei die daar terecht is gekomen vanwege de vele overstromingen van de Zuiderzee.

Op een in 1643 getekende kaart die een overzicht geeft van het gerecht Abcoude St. Pieter, staat een boerderij afgebeeld op de plaats waar het voormalige "Groot Rome" laatstelijk was gesitueerd. Het gebouw heeft hier een L-vormige plattegrond en de uitbouw, vermoedelijk een kelder met opkamer, is naar het noorden gericht. De daarachter gelegen stal is kort en in de 'oksel' van het gebouw staat een hooiberg. Op "De nieuwe accurate kaart van Amstelland", in het tweede kwart van de achttiende eeuw gemaakt door Gerrit Drogenham en J. Peterson, staat op de

plaats waar de rivier een bocht maakt vermeld: 't Wapen van Romén. Het gebouw zelf staat niet ingetekend.

Op 10 juli 1732 liet Lodewijk Verduyff "Het Wapen van Romén" na en kocht Cornelis Stip op een veiling de hofstede (dan heet het Rome) voor fl. 6700,- zoals in de dorpsgerechten staat beschreven. Het is niet bekend waarom er toen voor die naam gekozen is. De verkopers waren Jan van der Vliet en Jacomina Hooft. In de verkoopcondities daarvan bestaat Rome uit een huismanswoning, berg, schuur, tuin, erf en verder getimmerte met ongeveer 33 morgen land, (morgen is een oude Europese oppervlakte maat, iets kleiner dan een hectare). Daarvan waren 27 morgen gelegen vóór het Gein en de rest over de Ringkade (Ringkade is een kade gelegen rond een inundeerbaar terrein). Vermoedelijk moeten we hier aan de Hollandse Kade denken waarvan nog een gedeelte in het landschap te zien is. Drie jaar later dienden de pachters van de belasting op de kalk in de provincie bij Gedeputeerde Staten een klacht in tegen George Hofman, wonende op de buitenplaats Roomen onder Abcoude. Kennelijk had hij intussen het gebouw gekocht en was hij erg vooruitstrevend bezig met grondverbetering, vandaar de ingekochte kalk. Sedertdien heette

Rome niet meer een huismanswoning, maar een buitenplaats. Hofmans zou er tot zijn dood in 1779 blijven wonen. Het is niet direct duidelijk of hij een volkomen nieuw gebouw had opgetrokken.

Het huurcontract uit 1774 werpt meer licht op deze zaak. Hofman verklaarde te verhuren aan Jan Roemer een boerenhofstede of huismanswoning, berg en schuur. Behalve wat land bleven buiten de huur de herenhuizinge, plantagie (tuin) en verder getimmerte. Er zijn dus twee gebouwen die Rome heten, een boerderij en een herenhuizinge (herenhuis). Op de kaart die Ketelaer kort daarop heeft getekend is echter alleen één gebouw te zien. In 1779 overleed Hofman ongehuwd en zonder nakomelingen. Erfgenamen waren de beide dochters van zijn overleden broer Martinus, genaamd Catharina Sophia en Maria. Zij gingen zelf op de hofstede wonen en verhuurden de al eerder genoemde huismanswoning aan Cornelis Bleekendaal. Het gehuurde was "*staande en gelegen nabij de dorpe Abcoude aen of achter gemelde Hofstede Romén*". Buitenplaats en boerderij waren kennelijk tegen elkaar aan gebouwd. De gezusters hielden de Heerenhuisinge, plantagien en verdere getimmerten, alsmede de opgaende boomen, nieuwe schuur en kleine hooiberg buiten de huur.

De achterzijde van de boerderij Groot Rome

Antonius Wilhelmus van Diest en Johanna van Diest-Nieuwendijk

Bewoning vanaf de 19e eeuw

In 1809 lieten de gezusters, beide ongehuwd en bejaard en beide nog altijd op Rome woonachtig, een testament opmaken. Vier jaar later overleed Catharina Sophia, waarna Maria de rentenier Teunis van Diest en haar tuinman Hendrik de Bruijn machtigde om de buitenplaats en boerenbruiker (pachter) publiekelijk aan de meestbiedende te verkopen. De buitenplaats, annex boerenwoning en de bijbehorende schuur werden gekocht door Willem van Holst, een timmerman uit Nederhorst den Berg. Gelijktijdig kwamen vier huisjes onder de hamer, bij het dorp Abcoude, samen Klein Rome genaamd en getekend aan de Kerkstraat. Toen met huisnummer 17, 18B, 19A, en 19B. Teunis van Diest kocht er één en de Bruijn twee. Een maand later werden de meubelen van Maria Hofman geveild. Van de resterende eigendommen werd de daaropvolgende dag een inventaris gemaakt. Zij sloot met de Bruijn en zijn vrouw een overeenkomst waarin werd bepaald dat zij al deze goederen, getaxeerd op fl 100,- aan het echtpaar zou overdragen mits het echtpaar haar haar leven lang bij zich zou houden en verzorgen.

Op de kadastrale minuut van rond 1832 heeft de boerderij een rechthoekige plattegrond. Er ligt een hooiberg vlak achter het gebouw met daarnaast een enigszins schuin gelegen schuur. Aan de overkant van de weg liggen de stukken land die bij de boerderij horen en die in het Gein uitstulpen aangeduid als bosch en tuin. Het bijbehorende land is twee kavels breed en strekt zich uit naar achteren, over de dijk heen. Het complex is nog steeds eigendom van Willem van Holst. Hij en Hendrik de Jong, veehouder en kennelijk mede-eigenaar, verhuurde Rome in 1841 blijkens een huurcontract uit dat jaar aan de veehouders Arie en Willem van Diest, die op dat moment al vanaf 1815 op het perceel woonden. Zij huurden zowel de Heerenhuizinge of optrek als huisbewoning. Bij de huurovereenkomst was bepaald dat de huurders of althans één van hen, het gehuurde zelf zou moeten bewonen of gebruiken.

De herenbehuizing viel buiten de bepaling. Het stond inmiddels vast dat de spoorverbinding Amsterdam-Utrecht via Abcoude, Loenen en Breukelen zou worden aangelegd. Hiervoor moest er ook grond worden aangekocht dat bij de hofstede Groot Rome hoorde. Op 29 oktober 1838 werden Willem van Holst en Hendrik de Jongh, eigenaren van de hofstede Rome schriftelijk door de burgemeester uitgenodigd in het Reghthuijs om kennis te nemen van de voorgenomen plannen. Die zelfde dag kon de burgemeester aan de Gouverneur melden dat de eigenaren eenparig hebben besloten om over te gaan tot onteigening in der minne (voor het algemeen nut van de spoorlijn) van een deel van het grondbezit (4 hectare). Na het overlijden in 1845 van Van Holst 's compagnon Hendrik de Jongh komt er verandering. De boerderij werd publiekelijk verkocht. De koper was Friedrich George Linck uit Naarden voor de prijs van fl. 15.225,-. De termijn van de gebroeders Van Diest werd volgemaakt. Daarna huurde Jan van Diest alleen de huismanswoning. Linck was kennelijk van plan de buitenplaats apart te verhuren, want in het door hem eigenhandig geschreven contract stond dat *“opdat de optrek rustig en ongehinderd kunnen bewoond worden, zal de huurder verplicht zijn, al het mogelijke vee op zijn werf vast te houden”*. Zo gebeurde het ook, want in 1853 werd de boedelinventaris opgemaakt van Fraucke Johan Friedrichs en wijlen Jens Andresen, overleden op de buitenplaats Rome. Jan van Diest was getuige. In 1855 kocht hij van Linck de gehele kavel, inclusief bebouwing voor fl. 22.000,-. Wanneer Rome het derde kwart van de negentiende eeuw staat afgebeeld op kaarten draagt het de naam Groot Rome. In 1869 overleed Jan van Diest en boerde diens weduwe Anna Versteeg nog enkele jaren door alvorens de boerderij over te doen aan een van haar kinderen t.w. Gerardus (1849-1921), terwijl zijn broer Arie het daarnaast gelegen perceel hooi- of weiland kreeg. Gerardus trouwde in 1877 met Anna Hendrika Zuydwijk (1852-1936). Er kwamen negen kinderen, vijf zoons en vier dochters.

De boerderij Groot Rome met op de achtergrond het station van Abcoude

Op deze oude kaart wordt de boerderij Groot Rome als 't Wapen van Rome aangegeven

Groot Rome in de 20e eeuw

In 1921 overleed Gerardus van Diest en werd Rome toegewezen aan zijn weduwe Anna. Uit de bij gelegenheid gemaakte boedelinventaris blijkt dat zij alleen het bedrijfsgedeelte gebruikten. Zij verhuurde aan haar zoon Wilhelmus Gerardus (1890-1969) enkele jaren later de boerenhofstede. In een verklaring die is opgesteld in verband met onenigheid tussen de familie en de Spoorwegen over het eigendom van enkele percelen land staat een plattegrondje van de boerderij getekend. Daarbij is het achterste gedeelte breder dan het voorste, zoals dat op topografische kaarten uit de tweede helft van de negentiende eeuw ook stond ingetekend. De foto's die Jacob Olie van de boerderij heeft gemaakt tussen 1893 en 1902 geven een mooi beeld van het boerenleven op Groot Rome. De mensen op de foto's moeten Gerardus van Diest en zijn familie zijn. Pal achter de boerderij worden de koeien met de hand gemolken, een jongetje draagt een Juk met melkammers naar binnen. Een man, misschien van Diest zelf, staat naast paard en mestkar op het land.

Achter de boerderij stond een zes roeden hooiberg met een rieten kap en op het erf rondom, stonden leilinden. Toen Arie van Diest, de broer van Gerardus, in 1930 ongehuwd overleed, woonde ook hij op Groot Rome. Zes jaar later overleed ook Gerardus weduwe. Zij liet Groot Rome na aan haar zoon Antonius Wilhelmus (1894-1954). Aan het gebouw zelf was niet veel veranderd. Het oude zomerhuis werd in 1938 afgebroken en door een nieuw te bouwen zomerhuis vervangen. Uit het huwelijk met Johanna van Nieuwendijk werden vijf kinderen geboren, Annie, Paulus, Corrie, Riet en Gerrit (Ed). Paulus bewoonde als laatste van zijn generatie het zomerhuis. Wilhelmus Gerardus (1890-1969) kreeg het noordelijk deel met een nieuw te bouwen boerderij. Er stond wel een stalling, maar geen woonhuis, zo blijkt uit eerdere huurcontracten. Later woonde hier zijn zoon Abraham (Bram) gehuwd met Cornelia van Blokland met als nageslacht drie dochters. De oude Hofstede werd nog bewoond door twee vrijgezelle tantes van de familie van Diest, Mijntje geboren 19-02-1880 en Cor geboren 15-06-1885.

De hofstede kwam gedeeltelijk leeg te staan en werd eind 1947 verhuurd aan Petrus Pepping geboren op 16 januari 1924 te Abcoude-Proostdij en gehuwd met Theodora van Hees geboren op 22 maart 1920 te Arcen en Velden. Petrus Pepping (mijn vader) was postbode in Abcoude. Er werden vier kinderen geboren op Groot Rome Ton, Sjaak en de tweeling Theo en Frits Pepping. Opa en Oma van Diest sliepen nog in het oude gedeelte en Gerrit (Ed) had zijn slaapkamer boven in de oude hofstede. Begin jaren 50 verhuisde het gezin Pepping naar de Blomswaard . De hofstede kreeg een nieuwe huurder, de kunstschilder Henri v.d. Velde (1896-1969) achteraf bleek hij nogal omstreden te zijn in verband met het vervaardigen van het schilderij De Nieuwe Mens dat in het hoofdkwartier van de NSB-leider Anton Mussert in Utrecht heeft gehangen. Na de oorlog werd hij als persoon om zijn contacten met de bezetter gemeden. Hij heeft nog wel wat werken in en rond Abcoude geschilderd. In 1969 is hij overleden en bleef zijn vrouw op de hofstede wonen, maar de hofstede raakte steeds meer in verval, kwam leeg te staan en stond op instorten. Het viel onder monumentenzorg, restauratie zou meer dan een miljoen kosten. Paulus van Diest zag dit niet zitten en kon de middelen hiervoor niet opbrengen. Uiteindelijk kwam er toch een

sloopvergunning, ook voor het zomerhuis. Paulus van Diest verkocht alles aan een neef en zo kwam er in 1993 een einde aan de Boerderij Hofstede Groot Rome. Een gedeelte van de grond werd aan de familie Andriesen verkocht. Andriesen bouwde er nog een nieuwe woning, maar ook deze moest wijken voor de ondertunneling van de nieuwe spoorlijn onder het Gein, net als de woningen die tegenover de hofstede stonden.

Bij een bezoek aan Gerrit (Ed) van Diest wist hij mij toch nog wat informatie over Groot Rome te geven. Door de vroegere opsplitsing was het een klein boerenbedrijf met circa 15 koeien, schapen, kippen, varkens en één paard. De melk werd in bussen dagelijks opgehaald door v.d. Marel, een melkrijder die zijn bedrijf ook in het Gein had. Het vee werd geslacht door v.d. Bosch die in de Waterlelie woonde. Onder het oude voorhuis zat een grote kelder met een pekelbak waar het vlees in opgeslagen werd. Onder de ruime gang lag een grote watertank met een handpomp. Met de komst van de spoorlijn werd het land in tweeën gedeeld en de grond van het kerkhof behoorde daar ook bij. Maar het grootste gedeelte grond lag achter de boerderij. De koeien werden los over het spoor tussen de rijtijden van de treinen van het ene naar het andere land verplaatst.

De boerderij Groot Rome gezien vanaf Gein-Zuid

Koeien melken achter de boerderij Groot Rome

Het dak van de stal bestond aan de spoorlijnzijde uit bedekking van dakpannen en de andere zijde had nog een rieten dakbedekking.

Dit was gedaan om te voorkomen dat vonken van de stoomtreinen geen kans te geven om het rieten dak in brand te steken. Ed vertelde mij ook dat hij zich nog wist te herinneren dat de fam. Van Diest een Limburgse vlaai van mijn vader en moeder kregen toen zij op Groot Rome kwamen wonen. Ook ging hij met mij wel eens een stukje fietsen.

Geschreven door:
Ton Pepping

Bronnen:
S.C. van Diest Historische Kring Stad Muiden,

Familiearchief Gerrit (Ed) van Diest,

Mondelinge informatie Gerrit (Ed) van Diest,

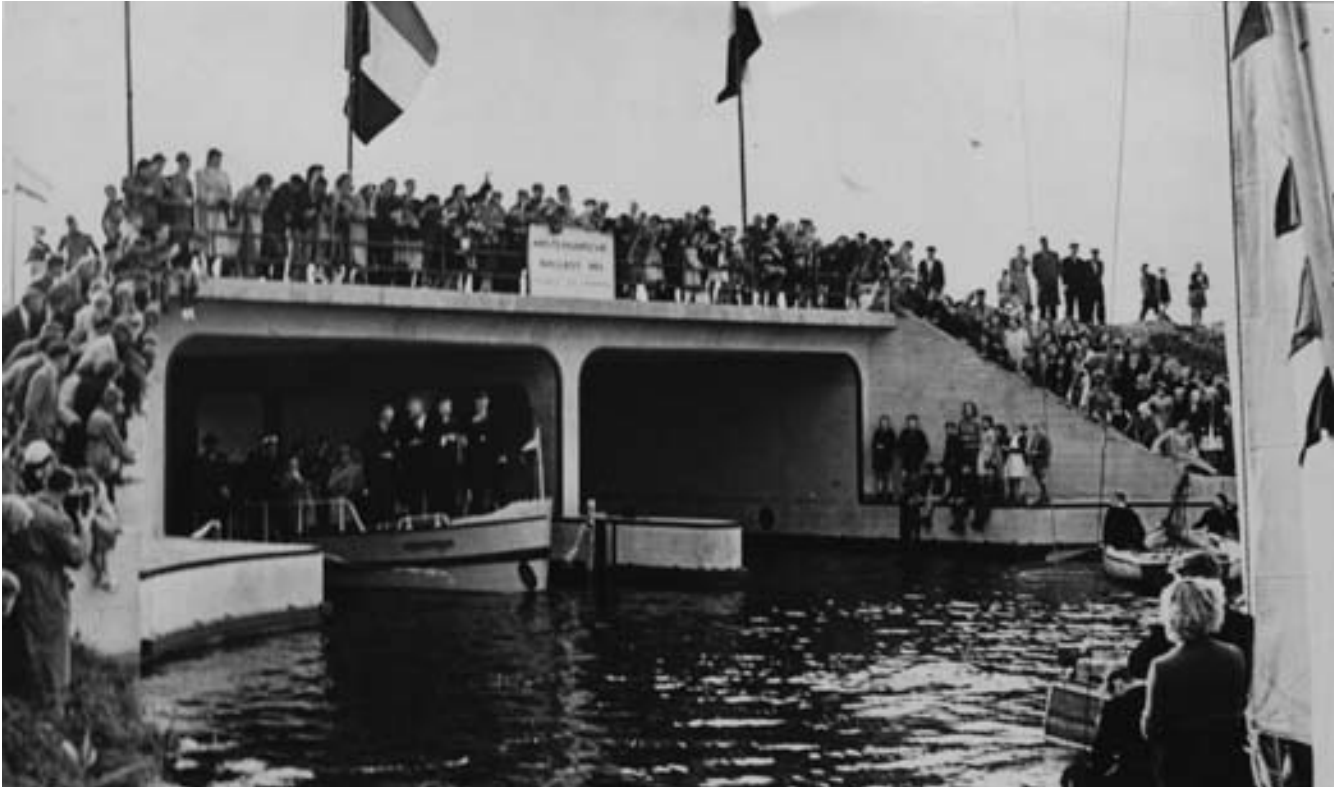
Foto's:
Fam. Van Diest, Fam. Pepping, Archief
Historische Kring Abcoude-Baambrugge en Jacob
Olie

Ton Pepping bij zijn vader op schouders op de trap van zijn geboortehuis Groot Rome

De Holendrecht weer open

Gedurende dertien jaar was de Holendrecht bij Abcoude afgesloten voor het waterverkeer ten gevolge van de werkzaamheden aan de nieuw aan te leggen rijksweg A2. Jan Trouw, een bekende Abcoudenaar uit die tijd, schreef er een mooi stuk over in de Waterkampioen van oktober 1951. Maar ook werd er in De Golfslag het toenmalig blad voor de watersport aandacht aan besteed. De betonnen brug van de Rijksweg Amsterdam-Utrecht over de Holendrecht werd dan ook met veel ceremonieel officieel geopend in 1951, na een afsluiting van 13 jaar. Onderstaand leest u een bewerking van beide artikelen.

Doorvaart van de rivier Holendrecht heropend

In het jaar 1938 werd in de Holendrecht een dam geslagen om de werkzaamheden verbonden aan de bouw van een betonnen brug in verband met de aanleg van de Rijksweg Amsterdam-Utrecht mogelijk te maken. Dit vormde lange tijd een barrière voor het scheepvaartverkeer. De oorlogsomstandigheden waren oorzaak dat deze afsluiting zo langdurig was. Maar op zaterdag 22 september 1951 brak het ogenblik aan, dat de doorvaart heropend kon worden. Het zal vele watersporters en niet in het minst de Amsterdammers verheugen te mogen vernemen, dat de isolatie van het watersportcentrum Abcoude thans is opgeheven. Abcoude was erg in trek bij de watersportverenigingen uit de omtrek, ook al gezien de uitspanningen die aan het water lagen. Maar ook de middenstand pikte daar een graantje van mee. Het Gemeentebestuur van Abcoude nodigde de vereniging „Abcoude's Belang” uit om de opening op feestelijke wijze te doen plaats vinden. Een Ere-Comité werd gevormd; een werkcomité organiseerde een groot waterfeest, alles op zeer korte termijn. Tijdens

de opening werd het woord gevoerd o.a. door het lid van Ged. Staten van Utrecht, de heer A. C. Verhoef, vervangende de Commissaris der Koningin, Ir. I. J. A. Bergausius. Verder kwamen ook Hoofdingenieur van de Rijkswaterstaat Afd. Wegen, Burgemeester Boelens van Ouder Amstel, de heer Servatius van de Unie van Watertoeristen en de Burgemeester van Abcoude, Jhr. Mr. L. A. Quarles van Ufford aan het woord. Allen spraken hun vreugde uit over het feit dat de Holendrecht weer voor de Scheepvaart open was. De burgemeesters van Abcoude en Ouder-Amstel voerden met het Admiraalschip omstreeks vier uur door het rood-wit-blauwe lint dat de toegang van de nieuw gebouwde betonnen brug nog versperde. Hierna had een grote vlootshow op het Abcoudermeer plaats. Een vijftigtal zeilboten van de Vinkeveense havens en zestig motorboten van de Unie van Watertoeristen defileerde voor het Ere-Comité op het admiraalschip. Het was een groots gezicht, een demonstratie van grote allure, een bewijs wat de watersport vermag, zo zij zich wil uiten. Hierna was er een instuif

in „Het Amsterdamsche Koffiehuis“ waar het gemeentebestuur receptie hield. Er was een goede stemming zoals dat in watersportkringen voorkomt, die tot in de avond duurde. De Abcouder Harmonie kwam toen de talrijke gasten halen om met de sportclubs van Abcoude een fakkeloptocht door het dorp te houden. Hierna volgde een tuinfeest in de tuin van „De Eendracht“. De fraai in beton uitgevoerde brug is door de Amsterdamse Ballast Mij. gebouwd. Er zijn twee openingen. Oorspronkelijk was er één geprojecteerd maar bij het ontwerpen werd op verzoek van de Commissie voor de Vecht en Abcoude's Belang in een vriendelijk overleg met de Rijkswaterstaat overeengekomen, dat er twee openingen werden gemaakt. Hier volgen nog enige maten: Bij waterstand 0.40 N.A.P.: diepte vaargeul 2.10 m, breedte van de koker 6.70 m, lengte 31 m. Het was nu weer mogelijk de kleine route te varen via Holendrecht-Abcoudermeer-Gein en Gaasp en de grote route over Abcoude, Angstel naar Nieuwersluis de Vecht terug naar Amsterdam. Het is verheugend, dat deze wateren, die in de lange rustperiode ernstig zijn dichtgegroeid, grondig zullen worden schoongemaakt. Vooral de middenstand heeft

De genodigden in de veeboot

Genodigde komen aan met de veeboot van v.d. Bosch

veel nadeel gehad van deze te lange afsluiting door het dichtgroeien met watergewassen, die de watersporters in het algemeen terug hield met hun vaartuigen de waterwegen te bevaren. De kring Amsterdam van de Unie van Watertoeristen besloot onmiddellijk om de sluitingsavond van het afgelopen vaarseizoen op zaterdag 6 oktober 1951 in de vorm van een traditionele „Snertfuij“ in het Amsterdams Koffiehuis te doen plaats vinden, waar zij te gast waren bij N. C. v. d. Kroon, de eigenaar van dit Café Restaurant. Welaan, zij die vroeger wel eens hier aanlegden om wat verpozing te zoeken, zullen getroffen worden bij de wederkennismaking. Het gehele etablissement heeft als het ware een metamorfose ondergaan. Zo zal er op deze dag weer een machtige vloot bij de Angstel aanleggen en het dorp een drukte bezorgen, zoals het die de laatste tiental jaren niet meer heeft gekend.

Foto's Historische Kring Abcoude Baambrugge, uit het archief van de familie Trouw.

Jan Trouw. „De Golfslag“ orgaan van de Unie van Watertoeristen, oktober 1951.

„De Waterkampioen“ oktober 1951.

De winkel van Jo en Bertha

Dit keer een verhaal over een van de verdwenen winkeltjes uit Abcoude. Het betreft hier de kruidenierswinkel van de familie Wintershoven in de Kerkstraat te Abcoude. De meeste mensen van u kennen de winkel natuurlijk nog als de winkel van Jo en Bertha Wintershoven, twee zusters uit een gezin met 10 kinderen.

Voor de gegevens voor dit verhaal was ik te gast bij mevr. Tiny Brons-Wintershoven, een zuster van deze Jo en Bertha, inmiddels 87 jaar.

Zij vertelt geboren te zijn uit het huwelijk van Johannes Wilhelmus Wintershoven en Joanna Aletta Borst.

De bemoeienis van de familie Wintershoven bij de winkel start bij: de ouders van Joanna Aletta Borst. Opa Borst was in eerste echt gehuwd met mevrouw Wassink. Nadat deze vrouw was overleden hertrouwde hij met mevrouw Borst-Van der Zijden.

Het was deze oma Borst- Van der Zijden, die de winkel aan de Kerkstraat overnam van de familie Bak. De winkel rendeerde niet bij deze familie.

Al snel werd de winkel overgenomen door de vader van mevr. Brons-Wintershoven, Johannes Wilhelmus Wintershoven.

Haar vader was ook de koster van de Katholieke Kerk voor een verdienste van fl 9.30 per week.

Dit was ook hoog nodig, want de winkel was geen vetpot. Mevr. Brons verhaalt dat alleen al in de Kerkstraat vier kruidenierwinkels waren. Zij noemt de namen: Harbers(later Henk Kremer, gehuwd met Sophie Grootendorst), Cilia Jorna(snoep), den Hartog en Wintershoven. In die tijd was de verzuiling nog groot. De Rooms-Katholieke bevolking haalde de kruidenierswaren in de winkel bij Wintershoven .

Iedere vaste klant had een boodschappenboekje waarin de wekelijkse boodschappen werden opgeschreven. Naast kruidenierswaren verkocht Jo ook verse kaas. Deze werd geleverd door de plaatselijke kaashandel van "De Lange". Op zaterdag werden de boodschappen thuisgebracht, of konden afgehaald worden in de winkel. Na betaling zette Jo een grote paraaf door de lijst van boodschappen. Ook werden vanuit een glazen

De winkel van Jo en Bertha Wintershoven in de Kerkstraat van Abcoude

kast in de winkel liturgische artikelen verkocht. Mevr. Brons weet zich nog de rozenkransen en bijbeltjes te herinneren. Voor de kinderen kon men voor de eerste communie een dejeuner ontbijtsetje ter ere van de eerste communie kopen. Begin jaren vijftig is de verkoop van deze artikelen gestopt.

Helaas is de vader van Jo, Johannes Wilhelmus Wintershoven, op de fiets aangereden op de Abcouderstraatweg ,terwijl hij boodschappen ging afleveren bij de familie Buts(waar nu het golfterrein is) en bij de boerderij van de familie Hein Hesp, vlakbij blok I(=spoorwegovergang richting Zwetskade). Door een hersenbloeding is hij uiteindelijk overleden op 7-1-1939.

Door de slechte gezondheid van vader runde dochter Jo de winkel al een poosje. Zij deed dit samen met zus Bertha. Moeder woonde in het huis bij de winkel. Zij overleed op 2-8-1945 in het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis te Amsterdam.

Opa Borst woonde in het achterhuis waar mevr. Brons nu nog steeds woont.

Het winkelpand met woonhuis was aanvankelijk genummerd Kerkstraat 109, vernummerd naar Kerkstraat 28. De Kerkstraat 107 (het achterhuis aan het Gein) is nu Kerkstraat 30.

Ook het kosterschap werd van haar vader overgenomen door zus Jo. Aangezien het kosterschap 100 jaar in de familie zat, is zij hiervoor geëerd met een pauselijke onderscheiding. Paus Johannes Paulus I, slechts 33 dagen paus, heeft in 1978 deze onderscheiding toegekend: vanuit het Latijn vertaald: "voor hen die het echt verdienen". Een betere spreuk is voor Jo niet denkbaar.

Jo heeft heel wat afgefietst met haar transportfiets. De boodschappen werden thuis bezorgd. Hiervoor fietste zij het hele buitengebied af.

Het interieur van de winkel

Jo met de transportfiets

Daarbij moest natuurlijk ook de winkelbezetting doorgaan. Daar zorgde Bertha dan voor. Dat deed zij ook als Jo als kosteres moest assisteren bij een doop of een uitvaartmis. De winkel was niet alleen voor kruidenierswaren, maar ook voor de gezellige praatjes.

Ook veel schoolkinderen kochten daar hun snoepjes. Toen de grotere supermarkten kwamen werd het echter steeds moeilijker het hoofd boven water te houden.

Na het overlijden van Jo op 19 oktober 1984 werd de winkel leeggemaakt. Toen ook zus Bertha kwam te overlijden in 1991 is de winkel met woonhuis verkocht aan de huisartsen Baden/Tamminga. Deze hebben het pand inmiddels ook verlaten. Nu is het pand Kerkstraat 28 particulier bewoond.

Geschreven door:
Dick Kok

Foto's:
Familie archief Wintershoven

Het gemeentewapen en de ambtsketen

door Piet van Buul

Toen per 1 januari 2011 de gemeenten De Ronde Venen en Abcoude (inclusief Baambrugge) werden samengevoegd ontstond in de gemeenteraad een discussie over de vraag of de nieuwe gemeente een nieuw gemeentewapen moest laten ontwerpen alsmede een nieuwe ambtsketen. In de raadsvergadering van april 2011 heeft de raad met een kleine meerderheid van stemmen besloten om geen nieuw gemeentewapen en ambtsketen aan te schaffen en het bestaande gemeentewapen van de oude gemeente De Ronde Venen te handhaven. Daarmee werd de voormalige gemeente Abcoude een aanduiding in het gemeentewapen onthouden. Het gloedvolle betoog van burgemeester Marianne Burgman voor een nieuw gemeentewapen mocht niet baten. Gehoord de discussie in de raad bestaat de indruk dat men bij de gemeenteraad onvoldoende op de hoogte was van de status van een gemeentewapen en had men geen idee over de functie van het dragen van een ambtsketen door de burgemeester.

Na vijf jaar heeft burgemeester Maarten Divendal een nieuwe poging ondernomen. Hij slaagde er ditmaal wel in om de raad te overtuigen van het belang om als gemeente te beschikken over een gemeentewapen. Inmiddels is er een nieuw wapen ontworpen en hebben drie plaatselijke juweliers een nieuwe ambtsketen vervaardigd. Daarin is het nieuwe wapen verwerkt. Het nieuwe gemeentewapen en de nieuwe ambtsketen worden rond de jaarwisseling 2016/2017 gepresenteerd. Reden voor de Proosdijkoerier om nog eens in de historie te duiken.

Gemeentewapen

Het gebruik van gemeentewapens was in de middeleeuwen algemeen gebruik. Ten tijde van de Franse Tijd (1795-1813) werd het gebruik van een wapen afgekeurd, want dat paste niet bij het gelijkheidsbeginsel in de leuze van de Franse Revolutie: "Vrijheid, gelijkheid en broederschap". Na het vertrek van de Fransen in 1813 riep koning Willem I steden en dorpen op hun wapen te herbevestigen of een nieuw wapen aan te vragen. Dat moest worden goedgekeurd door de Hoge Raad van Adel, die in 1814 door Willem I is ingesteld en die nog steeds bestaat. Het merendeel van de toenmalige gemeenten voldeed aan de oproep van de koning. Slechts enkele gemeenten in onze regio hadden geen wapen. Sommige heerlijkheden hadden er van oudsher wel een, maar lieten dat nooit officieel bevestigen nadat ze een gemeente waren geworden.

DE WAPENS IN ONZE REGIO

In de Vechtstreek en De Ronde Venen-Abcoude zijn veel gemeentewapens te herleiden naar families, die een grote rol hebben gespeeld in het bestuur van de gemeente. Het (Andreas)kruis van de familie van A(e)mstel vinden we terug in de wapens van Waverveen, Kockengen en Breukelen-Nijenrode. De zuilen van de familie Van Zuylen vonden hun weg naar de wapens van Abcoude, Zuilen en Tienhoven. Verwijzing naar kloosters of kerkelijke instanties vinden we bij de sleutels van Sint Pieter op de wapens van Abcoude-Proosdij en Breukelen en het Lam Gods op dat van Mijdrecht. Van sommige afbeeldingen op andere wapens is de oorsprong onduidelijk, zoals de varkens of everzwijnen op de wapens van Wilnis en Maarsseveen. Ook is niet duidelijk of op het wapen van Wilnis een slang of een paling is afgebeeld. De officiële lezing gaat uit van een slang.

Wapen van
Abcoude
Baambrugge
[1820]

Wapen van
Mijdrecht
[1816]

Wapen van
Mijdrecht
[1946]

Wapen van
Vinkeveen
[1816]

Wapen van
Waverveen
[1816]

DE OORSPRONKELIJKE GEMEENTEWAPENS

Het wapen van **Abcoude Baambrugge** dateert van 20 februari 1816. Oorspronkelijk was dit het wapen van de gemeente Baambrugge. Op een rode ondergrond staan drie zilveren zuilen afgebeeld, afgeleid van het wapen van de familie Van Zuylen. De banden van de familie gaan terug tot het laatste kwart van de dertiende eeuw toen Zweeder van Zuylen zich heer van Abcoude ging noemen.

Abcoude-Proostdij hanteerde een wapen met twee gekruiste sleutels, afgeleid van het wapen van St. Pieter in Utrecht. Dit wapen is nooit officieel toegekend. In 1941 werden Abcoude-Proostdij en Abcoude Baambrugge samengevoegd en in augustus 1948 kreeg Abcoude een wapen waarin de drie zuilen en de gekruiste sleutels werden opgenomen.

Het wapen van **Mijdrecht** is vastgesteld bij besluit van 20 februari 1816. Daarop staat het Lam Gods afgebeeld. De Latijnse naam is 'Agnus Dei', maar in de officiële omschrijving is het abusievelijk 'Magnus Dei' genoemd. Het Lam Gods verwijst naar het kapittel van St. Jan in Utrecht, dat van 1085 tot 1811 het bewind voerde in Mijdrecht.⁽¹⁾ In 1946 vroeg de gemeente een nieuwe afbeelding aan omdat er fouten zaten in zowel de afbeelding als de omschrijving van het oorspronkelijke wapen. In de loop van de tijd is de positie van het lam en het vaandel nog enkele keren gewijzigd.

Op het wapen van **Vinkeveen**, dat eveneens in 1816 is vastgesteld, vinden we een gouden vink en drie zwarte turven. Over de vink bestaat nog steeds verwarring. In Vinkeveen heeft de turfwinning een belangrijke rol gespeeld. Er was een lichte turfsoort die 'vink' werd genoemd. Onduidelijk is hoe de combinatie van de vogel en de turven op het wapen terecht is gekomen.

Op het wapen van **Waverveen** - ook uit 1816 - staat op een rode (keel) achtergrond een gouden band met daarop twee Andreaskruisen. Die zijn waarschijnlijk afgeleid van het wapen van Jan van Persijn, de heer van Waterland en Aemstelle. Hij was van 1280-1282 Heer van Amsterdam. Ook Amsterdam, Amstelveen en Ouder-Amstel hebben de Andreaskruisen in hun wapen. In 1841 werden de gemeenten Vinkeveen

en Waverveen samengevoegd. Aanvankelijk voerde de gemeente het wapen van **Vinkeveen**. Pas in 1972 kwam er een nieuw wapen. De onderste helft bevatte de drie gestapelde turven en in de bovenste helft staan links de vink van Vinkeveen en rechts de Andreaskruisen van Waverveen.

Het wapen van **Wilnis** is vastgesteld bij besluit van 11 september 1816. Het bevat drie bomen op een terras met tussen de bomen een slang en een varken. Over de oorsprong of achtergrond zijn geen officiële stukken bekend. Algemeen wordt aangenomen dat de bomen, de slang en het varken of wild zwijn een uitbeelding zijn van 'wildernis' waaruit de naam 'Wilnis' zou zijn ontstaan.

De heerlijkheid **Oudhuizen** voerde hetzelfde wapen maar zonder het varken. Het wapen is nooit officieel door de Hoge Raad van Adel goedgekeurd. Die had namelijk bezwaren en toen men er goed en wel uit was, was inmiddels de heerlijkheid bij Wilnis ondergebracht.

Voor de nieuwe gemeente **De Ronde Venen** werden in 1989 de slang van Wilnis, de vink van Vinkeveen en het Lam Gods van Mijdrecht samengevoegd.

HET NIEUWE GEMEENTEWAPEN VAN DE RONDE VENEN

Nadat in 1868 een groot aantal waterschappen in deze regio fuseerde tot het 'Grootwaterschap der Ronde Veenen', werd het in 1924 hernoemd tot 'Grootwaterschap De Ring der Ronde Venen'. Het kreeg ook een eigen wapen. In dat wapen herkennen we het Mijdrechtse Lam Gods, de drie bomen van Wilnis, de vink van Vinkeveen en de drie zuilen van Abcoude Baambrugge. Dit wapen leverde de inspiratie op voor het nieuwe wapen van de huidige gemeente De Ronde Venen. Op het blazoen van het wapenschild staan de verschillende elementen van de oude gemeentewapens. In het schildhoofd staat het Lam Gods van het wapen van Mijdrecht. De vink in de schildvoet komt uit het wapen van Vinkeveen, de slang komt uit dat van Wilnis. De sleutels komen uit het wapen van Abcoude-Proosdij en de zuilen uit het wapen van Abcoude Baambrugge. Het schild wordt gedekt door een gouden kroon van drie blade- ren en twee parels.

Wapen van
Vinkeveen en
Waverveen
[1972]

Wapen van
Wilnis
[1816]

Wapen van
De Ronde Venen
[1989]

Wapen van
het Grootwaterschap
De Ring der Ronde
Venen [1924]

Wapen van
De Ronde Venen
[2016]

De amtsketen

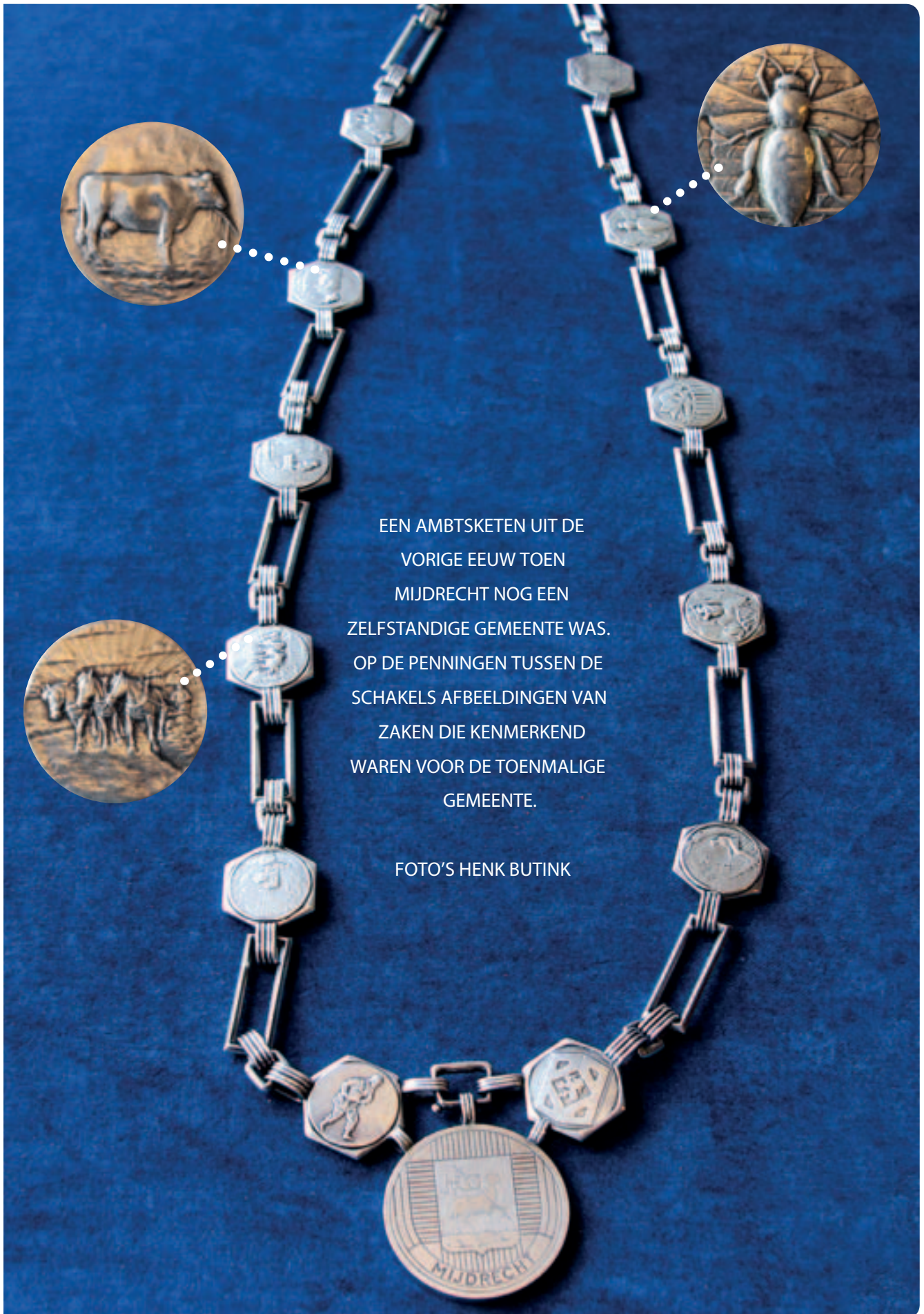
Wanneer de burgemeester de raadsvergadering voorziet draagt hij of zij een keten met een amtspenning als "het teken van zijn of haar waardigheid". Het is een symbool van gezag waarvan de geschiedenis teruggaat tot in de Romeinse tijd. Niet alleen de wereldlijke gezagsdragers dragen een symbool van hun waardigheid, maar ook geestelijke gezagsdragers gebruikten dergelijke uitingen zoals de bisschopsstaf, de mijter en de pauselijke tiara. Tot 1824 was er over de waardigheidstekenen van de burgemeesters niets officieel geregeld. Wel zien we vóór die tijd burgemeesters op schilderijen afgebeeld in een speciaal tenue en vaak ook met een keten, maar dat was dan meestal een ordeteken. In de Napoleontische tijd werden onderscheidingstekenen kwistig rondgedeeld. De Franse keizer probeerde hiermee vele mensen aan zich te binden.

Toen in 1813 ons land zijn vrijheid terugkreeg, greep koning Willem I eveneens naar deze symboliek. Het volk diende zich weer bewust te worden van de waarde van de diverse ambten met als gevolg dat bij Koninklijk Besluit van 1824 de burgemeesters van de grote steden de verplichting kregen opgelegd om een amtskostuum te dragen. Voor dorpen en kleine gehuchten was dit te kostbaar. Vandaar dat een jaar later bepaald werd dat de burgemeesters een amtsketen konden dragen. In het reglement staat: *"Burgemeesters en assessoren zijn bevoegd, om in de uitoefening van hunne bediening, een onderscheidend teken van hunne waardigheid te dragen, hetwelk bestaan zal in eenen penning, waarop aan de eene zijde het wapen van het rijk en aan de andere de naam van de gemeente is gegrift. Deze penning zal aan een breed oranje lint om de hals gedragen worden."* Waarschijnlijk zijn er weinig van deze penningen aangeschaft omdat er toen nog geen sprake was van een verplichting.

DE AMTSKETENS WORDEN VERPLICHT

In 1852 ontwierp Thorbecke, als minister van binnenlandse zaken, een Koninklijk Besluit waarin werd vastgelegd dat de onderscheidingstekenen van de burgemeesters door de koning moesten worden vastgesteld. Tevens werd bepaald bij welke gelegenheden deze moesten worden gedragen. Van tevoren had hij hierover de commissarissen van de provincies gepolst en de meerderheid had zich uitgesproken voor een penning. Een minderheid gaf echter de voorkeur

aan een sjerp zoals in België, Frankrijk, Luxemburg en Italië nu nog gedragen wordt. Verschil van mening ontstond er over de vraag of de penning van koper of zilver zou moeten zijn en of de penning zou moeten worden opgehangen aan een keten of een lint. Wanneer men de voorkeur zou geven aan een zilveren keten dan zou deze duurder uitvallen dan de penning. De vraag was of de gemeenten de aanschaf van zo'n keten dan wel zouden kunnen betalen. Men besloot uiteindelijk om de gemeenten vrij te laten in de keuze van een lint of keten. Koos men voor een lint dan moest de kleur van het lint wel die van het koninklijk huis, dus oranje zijn. Koning Willem III besloot advies in te winnen bij de Raad van State. Deze had nogal wat kritiek en onderschreef de al eerder gemaakte opmerking dat de aanschaf van een zilveren of vergulde penning met keten voor vele gemeenten wel eens te duur zou zijn. Men gaf de voorkeur aan een breed zijden oranje lint waaraan de penning zou kunnen worden bevestigd. Na al deze discussies kwam uiteindelijk het Koninklijk Besluit tot stand waarbij de amtsketen werd ingevoerd en werd bepaald dat de *"onderscheidingstekenen, door den burgemeester te dragen, bestaan in een zilveren penning, hebbende eene middellijn van veertig strepen en vertoonende aan de eene zijde het wapen des rijks, aan de andere dat der gemeente; de penning hangende op de borst, hetzij aan een zilveren keten, hetzij aan een oranje zijden lint; de keten of het lint op beide schouders aan den rok of het opperkleed vastgehecht"*. Of het een keten of een oranje lint zou worden mochten de gemeenten zelf beslissen. De meeste gemeenten kozen echter voor een keten. In het Koninklijk Besluit van 1852 werd ook nog vermeld dat wanneer de gemeente geen wapen had, het ingraven van de naam van de gemeente al voldoende was. Bovendien werd aangegeven wanneer de burgemeester de amtsketen moest dragen. Allereerst wanneer hij de vergadering van de raad voorziet. Maar hij dient deze ook om te hebben wanneer hij zich *"ingeval van brand, of van oproerige beweging, van samscholing of een andere stoomis der openbare orde in het openbaar vertoont en uit kracht van artikel 166-1 der gemeentewet of een van enige andere wet persoonlijk in het openbaar bevelen geeft"*. Ook bij plechtige gelegenheden namens de gemeente dient de burgemeester de amtsketen te dragen. Buiten de gemeente is het dragen van de amtsketen verboden. In 1852 zal men er beslist niet aan gedacht hebben dat tegenwoordig onder "plechtige gelegenheden" ook de intocht van Sint-Nicolaas en Prins Carnaval zou worden

EEN AMBTSKETEN UIT DE
VORIGE EEUW TOEN
MIJDRECHT NOG EEN
ZELFSTANDIGE GEMEENTE WAS.
OP DE PENNINGEN TUSSEN DE
SCHAKELS AFBEELDINGEN VAN
ZAKEN DIE KENMERKEND
WAREN VOOR DE TOENMALIGE
GEMEENTE.

FOTO'S HENK BUTINK

Twee penningen aan de ambtsketen van Vinkeveen en Waverveen

De penning aan de ambtsketen van Wilnis

verstaan. Wanneer de burgemeester verhinderd is, moet de keten gedragen worden door degene die hem of haar vervangt.

Bij Koninklijk Besluit van 24 februari 1853 werd ook het ambtskostuum van de burgemeesters vastgesteld, dat, als zij dit wilden, bij plechtige gelegenheden gedragen kon worden. Het aantal gemeenten waarin de burgemeester een ambtskostuum droeg is zeer gering geweest. Men vond de aanschaf te kostbaar omdat de

burgemeesters het kostuum uit eigen middelen moesten betalen. In de voormalige gemeenten van De Ronde Venen heeft voor zover bekend, niemand ooit een ambtskostuum gedragen. Dat neemt niet weg dat bijvoorbeeld burgemeester Van der Haar van Mijdrecht en van Wilnis (1946-1971) de raadsvergaderingen altijd voorzat in een zwart colbert en een streepjesbroek. In die tijd stuurde hij eens een raadslid weg uit de raadsvergadering omdat deze volgens hem niet correct gekleed was. Het raadslid had namelijk zijn colbertje thuis gelaten omdat het die

dag erg warm was. Burgemeester Haitzma (1971-1988) vond het niet gepast in een zomerkostuum de raadsvergaderingen te presideren.

EIGENDOM EN KOSTEN AMBTSKETENS

Sommige ambtsketens werden door de burgemeester zelf aangeschaft of door de burgerij geschonken. Het gevolg hiervan was vaak dat deze ambtsketens bij het vertrek van de burgemeester of bij zijn overlijden in particulier bezit bleven, zodat bij de installatie van de nieuwe burgemeester tegelijk een nieuwe ambtsketen moest worden aangeschaft. Het kwam echter ook voor dat de burgemeester bij zijn vertrek de ambtsketen, die hij zelf had aangeschaft, aan de gemeente schonk. Van de reeds vóór 1852 opgeheven gemeente Waverveen is een penning gemaakt, welke is bevestigd aan de ambtsketen van de gemeente Vinkeveen zodat de gemeente Vinkeveen en Waverveen een ambtsketen had waaraan twee penningen zitten. Dit is overigens bij de opheffing van de gemeente Oudhuizen niet gebeurd. Wilnis behield de eigen ambtsketen, die in tegenstelling tot het Koninklijk Besluit van 1852 verlengd was met een zwart lint. Dit lint is later vervangen door een zilveren keten.

Toen in 1989 de nieuwe gemeente De Ronde Venen tot stand kwam, had burgemeester Boogaard bij de installatie van de nieuwe raad ook een nieuwe ambtsketen om. In de penning was het gemeentewapen echter nog niet ingegraveerd. Dit is later gebeurd nadat een nieuw gemeentewapen samen met een nieuwe gemeentevlag door de raad was vastgesteld. De toenmalige gemeente De Ronde Venen is een samenvoeging van de voormalige gemeenten Mijdrecht Vinkeveen, Waverveen, Wilnis en Oudhuizen. Het zou ondoenlijk geweest zijn om al deze penningen aan een keten te hangen zoals bij de samenvoeging van Vinkeveen en Waverveen is gebeurd.

In 1976 werd de ambtsketen van Mijdrecht voor een bedrag van 900 gulden veranderd. Het bleek namelijk

De ambtsketen van De Ronde Venen

De penning aan de amtsketen van Abcoude

De penning aan de amtsketen van Oudhuizen

dat in het schildje van het gemeentewapen de afbeelding van het Lam Gods foutief was weergegeven en dat aan de andere zijde het rijkswapen er niet op was afgebeeld. In de archieven van de diverse gemeenten is weinig over de aanschaf of vernieuwing van de amtsketens te vinden. Wel is duidelijk dat de kosten vaak een belangrijke rol speelden. In het Provinciaal-Blad van Utrecht van 4 december 1852 delen de gouverneur en de griffier van de provincie mede tussenkomst te willen verlenen bij de aanschaf van de penningen. De graveurs van 's rijks munt zijn bereid de penning te leveren tegen tien gulden wanneer de gemeente een wapen heeft en tegen zes gulden indien alleen de naam van de gemeente moet worden vermeld. In dit schrijven worden de gemeenten tevens geadviseerd om de aanschaf te laten geschieden uit de gemeentekas vanwege het feit dat de kosten voor diverse burgemeesters, gezien de lage bezoldiging wel eens bezwaarlijk zouden kunnen zijn.

Tijdens de vergadering van burgemeester en wethouders van de gemeente Oudhuizen van 29 november 1852 werd medegedeeld dat dit provinciale schrijven binnengekomen was en op 10 december besloten burgemeester De Voogt en de wethouders Stam en Van der Does tot aanschaf van de penning over te gaan en deze te laten vervaardigen door 's rijks munt en te bekostigen uit de gemeentekas.

De notulen van de gemeente Wilnis vermelden hetzelfde. In Mijdrecht wordt op 11 december 1852 eveneens tot aanschaf besloten met de mededeling dat de penning wel aan een zilveren keten zal worden gedragen. In 1852 besluit de gemeente Vinkeveen en Waverveen eveneens de penning aan te schaffen. Burgemeester Farret wordt gemachtigd om te kiezen voor een oranje lint of een zilveren keten.

Omdat Vinkeveen en Waverveen beide een gemeentewapen hadden, werden de beide besluiten van de Hoge Raad van Adel, krachtens welke destijds de afzonderlijke gemeente Waverveen sedert 22 oktober 1817, en Vinkeveen sedert 10 juni 1818, een gemeentewapen mochten voeren, bijgevoegd. Waarschijnlijk is dat toen voor 's rijks munt aanleiding geweest om twee penningen te maken. ■

Foto's: Henk Butink

Bronnen:

- Regionaal Historisch Centrum Breukelen
- Fred de Wit, De Amtsketens van de burgemeesters (2011)

Penning aan de amtsketen van Mijdrecht van omstreeks 1895

Opmaak: Jaco Kroon, Pijl14 grafisch ontwerp